

EDINOST

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za tri mesece . . . 1.—, inžen Avstrije . . . 1.50 za pol leta . . . 2.—, za leto . . . 3.—. Naročnine je plačevati naprej na naročbo brez priložne naročnine se sprava ne ozira. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvl. izven Trsta po 4 nvl.

Oglasi se računajo po tarifi v petitu; za naslove v debelih črkah se plačuje preost, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, smrtinica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulice Molino pisalo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati leso Trst. Odprto reklamo daje se preko poštne.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost“ je mesec.

Častitim našim gg. naročnikom!

Pred nekaterimi dnevi razposlali smo častitim naročnikom nakaznice, iz katerih je vsak razvidel svoj zastanek do zvršetka tekečega leta. Vsi ste temu večina ni še doposlala zastane naročnine. Prosimo torej, da se odzovejo opominu ter dopošljejo zastanek najkasneje do 20. tekečega meseca, ker drugače bomo primorani ustaviti list.

Upravištvo „Edinosti“.

Javni shod

polit. društva „Edinost“ dne 13. decembra 1896. na Greti.

Kakor smo že javili, bila je tudi na tem shodu udeležba uprav častna, zborovalci so napolnili prostorno dvorano.

Shod je otvoril predsednik političnega društva „Edinost“, g. prof. Mate Mandić, pri srčnim pozdravom do zborovalcev. Te shode sklicuje politično društvo, da poučuje ljudstvo o ustavnih dolžnostih in pravicah državljanov. Žal, da v Trstu nismo deležni teh pravic, ker magistratni uradniki in časopisje zlorablja svojo moč. Črni jo nas, da ščuvamo ljudstvo proti magistratu, da hočemo odcepiti okolico od mesta, da sejemo razdor med okoličani in meščani. Mi pa smo dokazali, da to ni res, ampak da hočemo le, da ljudstvo bodi poučeno o svojih dolžnostih in pravicah. To je namen našim shodom; a poleg tega tudi ta, da poslanci poročajo volilcem o svojem delovanju in da se vsprejemajo predlogi in resolucije. Tako vam bode danes poročal vaš zastopnik, gosp. Fran Dollenz. Nadejam se, da mu ne boste šteli v zlo, ako ni storil vsega za vas, kar bi bil rad. Položaj je tak.

Predno preidemo na dnevni red, predstaviti mi je zastopnika oblasti, gosp. višega komisarja Bacherja. (Demonstrativno ploskanje.) In potem mi je predstaviti navzočo deželna poslanca, oziroma mestna svetovalca, Fr. Dollenza in Vatrovca in bivšega poslanca Iv. Goriupa. (Vse te tri gospode so zborovalci pozdravili najpristraneje, sešene pa je bilo ploskanje uprav demonstrativno, ko je predsednik omenjal g. Goriupa.)

PODLISTEK

Krivoseška gostilna.

14

Srbski pisatelj Gjuro Jakšić; preložil A. B.

„Z Bogom, Raka“, oglašilo se je nazaj in tiho, kakor bi sama s sabo govorila, čulo se je od daleč, „dragi moj Raka“.

On je znova pričel piskati na piščalko, ona pa je, gredé domov, čez prazno polje, drobila pesmico. Obeh napeva sta bila otožna in ta otožnost se je izražala tudi v stihih in glasu. Zakaj pač? Saj sta bila srečna, saj sta si ravnokar odkrila ljubezen. Je-li bila slutnja? Ali pa se morda nista upala verovati v tako veliko srečo?

**

Med tem je v vasi vse govorilo le o Mili Mutibariču, kakor blisk se je raznesla novica po vasi. V vsaki obitelji, v vsaki hiši, posebno pa v krčmi niso govorili o ničem drugem. In kakor se že godi na svetu — več ljudi je sedaj trdilo, da je bil od nekdaj potuhnjene in lopov, nekaj grdihi jezikov ga je celo dolžilo, da je v vasi in okolici zvršil več hudih tatvin in požigov, le da ga pri tem niso zasačili in mu zato niso mogli dokazati tega. Le tam pa tam je kak star mož, ki je bil

Poročilo gosp. poslanca in svetovalca Frana Dollenza se je glasilo:

Slavni zbor, čestiti volilci!

Dragi Barkovljani, Gretani in Rojanci!

Kakor zastopnik tega IV. volilnega okraja, to je kakor mestni svetovalec in deželni poslanec istega, smatram za svojo dolžnost, da vam, častitim zborovalcem in volilcem, sporečim o svojem delovanju tekom minole triletné dobe svojega zastopanja.

Pred vsemi opomnim splošno, da sem se držal v vseh slučajih toliko v mestnem in deželnem zboru, kakor tudi zunaj istega strogo načel, katera goji politično društvo „Edinost“, vsled čegar priporočila sem bil izvoljen Vašim zastopnikom, in da sem postopal vedno solidarno z ostalimi svojimi slovenskimi kolegi.

Izvoljen sem bil dne 11. junija 1893. s 137 glasovi proti 88, katere je dobil kandidat progresivne stranke, gosp. Bandel. V prvi seji mestnega zbora od dne 19. junija 1893. imenovani veriškacijski odsek je v seji od 3. julija predlagal, da se moja volitev ne verificira vsled raznih protestov proti istej, in sicer do zvršitve poizvedeb, vsled katerih pa je bila moja moja izvolitev potrjena v seji od dne 21. septembra 1893. Sicer sem kljub temu že dne 5. julija istega leta storil predpisano prisego.

Kakor Slovenec in kakor zastopnik Slovencev sem se potegoval vedno za pravice Slovencev tudi v narodnostnem oziru (Živio klici!), kajti osobito te pravice nam nasprotniki nočejo nikakor priznati. V dokaz temu si dovoljujem navesti nekoliko slučajev.

Kakor vam je znano, so ljudske šole v okolici, in sicer v Barkovljah, v Rojani in v Šklednju, razdeljene v slovenski in laški oddelek, a za oba oddelka je v vsakem kraju postavljen eden sam voditelj za slovenski in laški oddelek.

Ta organizacija šole gotovo ni prav srečna, ker dotični voditelj utegne bolj skrbeti za več obisk v laškem oddelku, kakor mu je namreč volja.

Ravno radi tega je c. kr. vlada predlagala mestnemu svetu, da se slovenski in laški oddelek

vzrastel z Mutibaričem, začudeno majal z glavo, češ, kako je vendar to, da je ta človek, ki svoje žive dni niti muhi ni storil nič žalega, z nožem šel na sodnika.

„To ni mogoče“, dejal je potem kak takšen človek, „to ni mogoče, Mila ni zmožen za kaj takega“.

Cincar Naum pa se je potem vselej zaljutil in do pičice dokazal, kako je sam svoje življenje postavil v nevarnost, ko je Bogosavu rečil življenje, in da bi bila vas sedaj brez sodnika, da njega ni bilo. In v dokaz je precej na to pozval svoje ljudi, ki so seveda pripovedovali, kar so po noči videli s svojimi očmi.

„Dà, dà, prijatelj! V pasjo luknjo ga treba zapreti — kaj pravim? V ječo z njim! Živega bi morali dreti in peči takega lopova, da ne bode več po vasi uganjal svojih lopovščin!“

Ta dan se pop ni prikazal v gostilni, sodnik pa se je še-le opolučne drugega dne vrnil iz okrožnega urada. Ko je stopil z voza, je bila prva njegova pot v gostilno. Videti je bil utrujen in zlovoljen. A nič ni škodlo. Cincar mu je hitel dati čašico najboljšega in ga potem stojé pričel izpraševati, kako je kaj s stvarjo? Kmetje, zbrani v

v gori navedenih šolah delita v dve samostojni šoli, jedna čisto slovenska, druga čisto italijanska, in da se postavi vsaki po jednega voditelja. Kar bi bilo povsem pravično.

Ko je bil postavljen ta predlog na dnevni red v seji mestnega zbora od dne 20. marca 1894., sem jaz prav toplo priporočal, da se isti sprejme.

Ali, kakor je umevno, je bil ves mestni zbor, razun slovenskih svetovalcev, protiven temu predlogu, ki je bil torej z velike večino odbit.

V seji mestnega zbora od dne 22. maja 1894. je bila na dnevnem redu prešnja slovenskih starišev tržaških za osnutje slovenske ljudske šole v mestu.

Šolski odsek je predlagal, da se o tej prošnji preide na dnevni red, in ta predlog je bil seveda sprejet od večine, dasi sem jaz in moji slovenski glasovali proti, to je, za osnutje prepotrebne slovenske šole v mestu.

Pozneje, in sicer dne 25. novembra 1895., je predlagal isti šolski odsek, v katerem seveda ni nobenega slovenskega svetovalca, kar je očitna krivica, da se ustanovi v Rojani laški otroški vrtec. Ker je tak otroški vrtec povsem nepotreben v Rojani in ker je zares škoda za dotične troške, sem jaz govoril proti temu predlogu in sem opomnil o istej priliki, da je že tedaj obstoječi laški otroški vrtec na Greti še odveč za poitalijančevanje slovenskih otrok. (Tako je!) A žal, moje besede niso bile vslišane in je večina glasovala za ta predlog, vsled česar se je tudi ta vrtec osnoval.

Koliko je pa ta vrtec potreben, dokazuje okolščina, da ga obiskuje le malo otročičev, in med temi skoro izključljivo sinovi slovenskih starišev.

Zborovanj deželnega zbora meseca januarja 1894. smo se udeležili vsi slovenski poslanci; ne tako pa v zasedanju istega v letu 1895.

Ker smo namreč videli, da je naše sodelovanje pri istem brez vsakega uspeha in da nam ni mogoče udeležiti se sej, ne da bi bili nesramno zasmehovani od slavnih obiskovalcev galerije, kateri nas hočejo vedno terorizovati se svojim ne-

pivnici, so se takoj zgnetli okrog mize, kajti prijatelj in sovražnik se je zanimal za preiskave, naprejeno proti Mili.

„Poštene jo skupi“, je pripovedoval sodnik, mirno vrté si cigareto, sinodi sem skupno večerjal z gospodom Ivanom Krivoustičem — in to je mož zakona, desna roka okrožnega načelnika. On je sicer samo praktikant, a natanjko ve, kaj je bilo in kaj bode! No, ta mi je povedal, da pride v ječo“.

O teh besedah se je čulo, kako so nekateri kmetje vzdihali, drugi pa razmamljeni vprašali: „Samo v ječo?“ Morda so pričakovali smrtno kazen, ali pa se jim je celó ta zdela premajhna.

„Za koliko časa?“ vprašal je sedaj krčmar, kateremu se je iz oči čitala želja, da bi Mila nikdar več ne prišel v vas, „za dvajset let ali za vse življenje?“

Sodnik je zopet odgovoril mirno:

„Najmanj štiri in največ pet let“. Tako da mu je povedal gospod Krivoustič in ta je vendar moral vedeti! Potem se je obrnil k cincarju: „Za Boga, Naum, ali si kaj videl popa od tistega časa?“

„Ne, gospod sodnik, ni ga bilo na izpregled“.

(Pride še.)

dostojnim obnašanjem, smo sklenili mi slovenski poslanci, da se ne udeležimo onega zasedanja deželne zbornice in smo poslali g. županu, odnosno deželnemu glavarju „memorandum“, v katerem smo navedli vse razloge, radi katerih nam ni mogoče udeležiti se istega, a prosimo, da ga prečita v javni seji. Gosp. župan, odnosno deželni glavar, ni prečital v deželnem zboru te naše izjave, temveč je le na kratko izjavil, da mi slovenski poslanci se ne udeležimo deželne zbornice.

Ravno tako smo pestopali v letošnjem zasedanju deželne zbornice, a poslali smo sličen memorandum kakor je bil prvi, mesto g. deželnemu glavarju, direktno ministrskemu predsedniku. (Dobro je bilo tako!)

To bi bilo kratko poročilo o mojem postopanju v narodnostnih prasanjih.

Prehajam torej na poročilo o svojem delovanju v administrativnih in ekonomičnih stvareh.

Poznavši predobro, kako bi bil potreben izvir vode osobito na Škali santi, sem priporočal že v seji mestnega zbora od dne 17. julija 1893., da se napravi na Škali santi izvir vode od „Aurezine“. Isto priporočilo sem ponavljal opetovano in sicer v sejah od 27. septembra 1894., 7. oktobra 1895. in 16. decembra 1895. Opomnim, da so prebivalci Škale sante že 18. marca 1891. prosili za tak izvir, zavežavši se plačati del za to potrebnih stroškov v znesku 187 gld. in so ponavljali meseca junija 1894. isto prošnjo, zavežavši se plačati za dotične stroške delni znesek 278 gl. A žal, moja priporočila kakor tudi te prošnje so ostale brezuspešno.

Vsled mojega priporočila v seji 21. septembra 1893. se je v resnici ščitil in povečal vodnjak pri Lajneri v Rojanu. To moje priporočilo je bilo torej uspešno.

Ker je občina ustanovila za mesto dve javni pralnici, sem priporočil v seji od 30. nov. 1893., da se ustanovi za Barkovlje in Rojan jednaka javna pralnica.

To priporočilo sem ponovil v seji 24. septembra 1894.; v seji od 7. dec. 1895. pa sem stavil formalni predlog v tem smislu, in da se odstopi ta predlog komisiji za zdravstvene stvari v poročilo. Ta moj predlog je bil končno vsprejet in upam, da se tudi izvrši in da se vendar enkrat ustanovi prepotrebna javna pralnica za Rojan in Barkovlje, ker, ko sem v seji od 28. maja 1896. interpeloval g. župana v tej zadevi, mi je isti odgovoril, da pride ta zadeva v kratkem na dnevni red.

V seji od dne 27. septembra 1894. sem priporočal, da se napravi izvir vodovoda v Barkovljah, in sicer v „Bovedu“, za kateri so prosili bližnji prebivalci že 19. aprila 1894. Isto priporočilo sem ponavljal v sejah od dne 7. okt. 1895. in 16. dec. 1895., 15. maja 1896. in 3. julija 1896., v kateri slednji seji mi je g. župan zagotovil, da se to moje priporočilo usliši brez dvombe in da se napravi zaproseni vodovod. (Pride še.)

O naših odnošajih.

Govor posl. dra. L. Ginja v seji zbornice poslancev na Dunaju dne 5. decembra 1896. (Zvršetak.)

Avstrija je, kakor znano, tudi v minoletem stoletju dovolila Trstu raznih ugodnosti. Ne bi bilo prav, ako bi rekli, da se je to zgodilo le na korist mesta tržaškega, neoporečno je bilo to v interesu države. Ustvarili so temu mestu takozvani porto franco, potegnili so v Trst trgovino in promet, veliko trgovino; toda v dolgi vrsti let se je preveč povspeševal in ščitil italijanski življ v razmerju se slovanskim. Reče naj se, kar hoče, gospoda moja, to je, žal, dejstvo in pogreška avstrijskih vlad, in ker smo došli do svoje narodne zavesti, treba, da se popravi ta pogreška. Kakor ste izvedeli od gosp. Schimpffa, ne opravite tam z germanizacijo prav čisto nič.

Le mi, ki smo tam doma, smo v stanu, da kaj poboljšamo. Toda naravno je, da moremo krivavo malo doseči, ako se moramo boriti proti močnejemu življu, proti bogatejšemu življu — in je vrhu tega tudi naklonjenost vlade na oni strani, in so, žal, tu pa tam tudi krivčnosti vlade proti nam.

Potem je nadalje prišlo do tega, da so se v teku tega stoletja in posebno po porazih, ki smo jih doživeli v letih 1859. in 1866., vse preveč

podpirali na naši obali podaniki italijanskega kraljstva.

Gospoda moja! Dénimo — menim, da velja ta prisposoba —, da je vlada mati in narodi monarhije so njeni otroci; kaj bi se reklo o materi, ki bi svoje lastne otroke tu pa tam puščala brez kruha, a tujim otrokom bi dajala na kruh soli ali pa še kaj drugega? (Glas: Masla!) Dejstvo je pa, da se pri nas n. pr. povspešujejo italijanski ribiči, da se jim nudi soli po veliko ugodnejih cenah, nego Zagorcu iz Dalmacije ali pa prebivalcu Krasa istrskega za njega poljedelstvo, da bi tu pa tam mogel dati soli svojim kozam.

Dejstvo je, da italijanski ribiči ne plačujejo nikakega davka; ako pa se naši ljudje poleg poljedelstva pečajo s čem drugim, plačati morajo pridobinski davek. (Čujte!) Dejstvo je, da, ako kak Čič ukrade ovco, stori to, da bi se dva trikrat na leto najedel mesa do sitega; s tem ne stori nič dobrega, on stori zločinstvo, ali istotako stori zločinstvo oni, ki je prišel k nam od onkraj meje, se naselil tu kakor trgovec, pošilja denar v malih partijah preko meje in nekega lepega dne zaustavi plačila.

Jeden, gospoda moja, se obsodi na par let in ga odvedejo v zapore revinjske, jako pomanjkljive v zdravstvenem oziru, drugi se izgovarja in se reši s par dni zapora, sicer je svoboden državljani.

Kakor vidite — in ako bi hotel govoriti o prejšnjih časih, bi tudi razvideli — da mi vedno plačujemo račun, mi tam doli, Hrvatje in Slovenci, mi plačujemo za to, kar država v slabo razumljenem lastnem interesu žrtvuje drugim. Mi smo plačali ta račun o sklepu trgovinske in carinajske zveze z Italijo, in sicer po poznani klavzuli o carini na vino. Bojim se, da zopet, poplačamo tak račun ob nekem novem dogovoru, ki se, kakor znano, še ni predložil tej visoki zbornici.

V „Fremdenblattu“ od 1. decembra 1896. čitam v neki vesti iz Rima od 30. novembra t. l. med drugim (čita):

„Razni ministri so predložili zbornici poslancev več zakonskih načrtov, med temi tudi zakonski načrt, tičeči se odobrenja dne 25. junija 1896 na Dunaju sklenjenega dogovora med Avstro-Ogersko in Italijo glede brezplačne pomoči, katero je nuditi ubožnim bolnikom, ki so doma iz Avstro-Ogerske in iz pokrajin Benetke in Mantova.“

To se zdi jako krščansko; dve državi sti sklenili dogovor, po katerem se bodo vzajemno brezplačno negovali avstro-ogerski podaniki v Italiji in italijanski državljani iz pokrajin Benetke in Mantova. Kakor se to glasi pobožno in lepo, pa je vendar v resnici le hudo oškodovanje interesov naše monarhije. Zakaj? Ker iz naših dežel iz Avstrije ne gre živa duša v Italijo (Tako je!), ki bi česa trebala v slučaju bolezni; tja zahajajo večinoma gospoda, ki si hočejo ogledati cerkve, muzeje, slike iz starih časov, potem cammis voyageurs, kateri pa že imajo svojega principala, ki plača zanje, ako zbolé. K nam pa zahajajo iz Italije pogostejše siromašni ljudje, zlasti iz Benečije (Minister trgovine, baron Glanz, miglje z glavo). Morda nimam prav, in vidi se, da je g. minister za trgovino tega mnenja, da nimam prav. (Minister za trgovino, baron Glanz: Tega nisem rekel!) Ako nimam prav, prosim visoko vlado, ne le da stori svojo dolžnost tem povodom, ampak da tudi spoini veliko željo z naše strani, da stori to, kar je storila italijanska vlada, da namreč dogovor od 25. junija 1896 predloži tej visoki zbornici na razpravo v smislu ustave. Potem bomo vedeli, kaj je v njej, in dobimo priliko, da se morda povrne k temu, o čemer sem govoril danes.

Sklepam z uverjenjem, da bomo tudi v tem slučaju mi tisti, ki so oškodovani in da sicer gotovo krščanska ljubezen ne sme iti tako daleč, da vlada preveč ugaja drugim državljanom na škodo lastnih državljanov. Sklepam nadalje z opazko: danes govorim le v svojem imenu, na mojem glasu vladi gotovo ni mnogo ležeče, ker je isti šibak in ostaja vedno le en glas; toda ta glas se bode ravnal po tem, kakih izjav nam nasproti, in kakimi garancijami bodo preskrbljene iste, poda o svojem času visoka vlada, bodisi v narodnopolitiškem, bodisi v gospodarskem pogledu. (Pohvala.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 16. decembra 1896.

Državni zbor. Zbornica poslancev je včeraj nadaljevala podrobno razpravo o proračunu. Potrčili so se naslovi ministerstva za notranje stvari „osrednje vodstvo“, „politiška uprava“ in „javna varnost“. V razpravo je posegail tudi dr. L. Ginja, ki je govoril o politički upravi na Primorskem. Povdarjal je, da nad 30 interpelacij v tem pogledu je ostalo brez uspeha. Izražal je različne želje glede političke uprave na Primorskem. Vsikdar originalni dr. Kronawetter — mož je original že po svoji obleki, po dunajskem narečju svojem in po snovih svojim govorom — se je tudi to pot dotaknil jako kočljivega predmeta, o katerem je težko govoriti javno. Govoril je o ženskah, ki so zgrešile pot ženske sramežljivosti in grajal je — policijo radi nje postopanja do teh sirot, ki so — tako je zaključil dr. Kronawetter svoj govor — tudi človeška bitja kakor mi. Zanimivo je bilo tudi, da se je dr. Kronawetter prepiral s konservativnem g. Kathreinom in s krščanskim socijalistom Scheicherjem, kdo pozna bolje — sveto pismo! Saj pravimo: dr. Kronawetter je vsikdar originalen. Ako bi bil tudi tako dosleden ta najčudniši med vsemi socijalnimi demokrati, bil bi zares prav vrh mož. Ker pa smo videli že čestokrat tega socijalnega demokrata kakor pomagata kapitalistiške stranke liberalcev, zato pa ne verujemo, da je vrh mož.

Rusija o katoliški cerkvi v Srbiji. Službena „St. Peterburskija Vjedomosti“ se izraža povoljno o tem, da se v Srbiji ustvari nezavisna katoliška cerkev. Omenja, da mora Srbija v cerkveni stvari sedaj storiti to, kar je svoječasnno storila Črnagora, da se odtegne vplivu Avstrije. Slednji izraža svoje prepričanje, da se izvrši konkordat med Srbijo in Vatikanom kljubu vsem zaprekam.

Kralj Aleksander in Milan. Z Dunaja javljajo: Kralj Aleksander imel bi bil odpotovati danes, toda odložil je svoj odhod, ker dospé nocoj (14.) razkralj Milan, njegov oče, iz Pariza na Dunaj. Soditi je torej, da je kralj Aleksander pripravljen sprijazniti se s svojim očetom.

Nadaljnje vesti javljajo, da kralj Aleksander ne nameruje se poročiti poprej nego se spravi med seboj tudi Milan in kraljica Natalija. To bi bila torej prava slavnost sprave v kraljevi hiši srbski. Še lepša bi bila ta slavnost, ako bi kralj Aleksander spravl svojo dinastijo z ogromno večino naroda, užljenega po tolikih državnih prevratih.

Italijanska zbornica poslancev. Včerajšnja sejo italijanske zbornice poslancev pričakovali so parlamentarni krogi velikim zanimanjem, kajti, kakor smo že objavili, razpravljati je bilo o interpelacijah glede poverjenega denarja, namenjenega v podporo onim, ki so v Siciliji in Kalabriji trpeli škodo vsled potresa. Ministerski predsednik Rudini pa je izjavil, da vlada zbok parlamentarne taktike odklanja vso odgovornost ter da so se poročila o preiskavi sestavila le zaradi lastne informacije, ne pa v ta namen, da bi se predložila zbornici, ako bi jih le-ta zahtevala na vsak način. Ta izjava je seveda zelo ohladila interes.

Poslanec Imbriani je po svoji navadi udrihal z besedami na desno in levo. Rekel je, da je obžalovati, da je zbornica polna, kadar gre za malenkosti, a prazna, kadar je razpravljati o stvareh, ki so resničnega interesa za deželo.

Različne vesti.

Korak dalje po usodni poti! Zares britka ironija je to, da v isti hip, ko okoliščani na javnih shodih soglasno sklepajo resolucije proti poskusom od italijanske strani, da bi se tudi cerkev zlorabljala za političke namene, sosebno pa za širjenje italijansko-židovsko-radikalne propagande, prihaja v javnost tužen glas, da stremjenja te propagande morejo zabeležiti zopet nov uspeh. V italijanskih listih čitamo namreč, da je odredil škofjski ordinarijat tržaški, da se bode od 1. junuvarja 1897 leta naprej v župni cerkvi v Rojanu vsako nedeljo ob 11. uri predpoludne propovedovalo italijanski. Seveda povdarjajo italijanski listi, da se je odredilo také vsled prošnje „mnogih župljanov rojanskih“. Mi pa vemo dobro, da so od

teh „mnogih župljanov“ 1/4. Slovenci, poznamo tudi način, kako so se nabirali podpisi, in vemo tudi, od kodi je prišla iniciativa za ono prošnjo. V osvetljenje načina, kako so se nabirali, ali prav za prav izsiljevali podpisi, naj služi nastopno dejstvo. Med onimi, ki so podpisali prošnjo za italijansko propoved, poznamo siromakov, ki so pozneje sami došli podpisat protest proti oni prošnji, in ki so zatrjali zajedno, da so to poslednjo podpisali le zato, ker so morali, ker jim je šlo za kruh, za ekzistencijo бедnih njih rodbin.

Ali ni tako moralno nasilje gnusnejše nego pa fizično? In s takim moralnim nasiljem se dosežajo na naši tržaški zemlji spremembe v cerkvi — v kraju miru, v kraju pravice! Se dosežajo spremembe, ki so — po volji onih, ki silijo na take spremembe — naperjene proti življu, ki je do globine svojih duš udan istej Cerkvi, ki je — gotovo ne pretirujemo, ako trdimo to — malone jedina zanesljiva zaslomba tej isti Cerkvi na tem ozemlju!

Kdo triumfuje danes? Ti isti življi, ki so triumfovali, ko je leta 1870 Italija pogazila po svetno vladarstvo vladarja cerkve katoliške; ki so nedavno hoteli vzkratiti samostojnost in neodvisnost naše cerkve v mestu tržaškem, ki so protestovali proti obredom naše cerkve po javnih ulicah, ki so celó v Rimu obrekovali našega škofa, ki so poslali župnika Jurca v Rojan z izrecnim namenom, da bi širil italijanizacijo in ki so opetovano izjavili celó v pogovorih z našimi ljudmi: „Ko bomo imeli v svojih rokah učitelje in duhovnike, potem so zgubljeni Slovenci v tržaški okolici!“

Gospóda velečastita: tu imate genesis (postanek) imenovanju veleč. gosp. Jurca župnikom v Rojano, tu imate izvor enakim prošnjam, kakor je ona za italijansko propoved v cerkvi rojanski! Agitacijo za to prošnjo so zasnovali ljudje, ki bi najraje videli, da bi bile naše cerkve prazne, ako ne služijo njih namenom.

Poreče se nam najbrže: Tega vendar ne bode te tajili, da je neki odstotek župljanov rojanskih italijanskega jezika. Je. Ali kdor pozna razmere, nam pritrdi, da ital. propoved v cerkvi rojanski vendar prav nič ni potrebna. Kar je teh župljanov italijanskega jezika, stannjejo skoro izključno na Belvederju. Jeden del teh niti ne zahaja v cerkev, in tisti, ki zahajajo, zahajajo raje v mesto. In ako pomislimo nadalje, da med onimi, ki so podpisali prošnjo, je mnogo Kranjcev, Kraševcev in Brkinov — zlasti z Grete — potem nam je jasno, da ona prošnja ni nastala iz resnične potrebe, ampak porodila jo je — italijansko-židovska agitacija. Tudi to verujemo, da bode — vsaj s prvega — poslušalcev pri italijanski propovedi. Ali vprašanje je: koliko bode med njimi resničnih župljanov? Koliko jih dovede resnična želja slušati besedo božjo in koliko agitacija?!

Škofjski ordinarijat je odredil italijansko propoved. Njegovi odredbi se moramo ukloniti. A dovoljeno nam bodi izreči svojo bojazen, da bode tudi ta korak, kakor oni, ki se je storil pri sv. Justu „pro bono pacis“, imel usodnih posledic ne le za našo narodno, ampak tudi za versko stvar. Italijanska propaganda je ekspanzivna in prazna je nada, da se ta propaganda ustavi na neki točki. Ta propaganda bode sezala dalje in dalje in ni malo ne bode prizanašala tudi onim cerkvenim krogom, ki se morda udajajo krivemu menenju, da se potolaži besneča valovje, ko se vrgli vanje — italijansko propoved v Rojano!!

Cerkev izvestno ne bode imela dobička od te nove žrtve, kajti danes na vse zgodaj nam je došlo iz Rojana poročilo o silnem razburjenju, ki je je provzročila včerajšnja vest o italijanski propovedi; razburjeni so resnično pobožni Slovenci, smejejo pa se — liberalci in židje.

Mi seveda ne položimo orožja; vztrajati hočemo, dokler bode le mogoče. Toda onega dne, ko bomo morda prisiljeni umakniti se s pozorišča, bodo imeli tudi v škofjski palači povoda vodolj, da razobesijo — črno zastavo! Mir bode potem pred „nadležnimi“ Slovenci, toda za Cerkev ne napoči doba miru, ampak doba še hušjih bojov, le s to razliko, da bode vojska na nje strani manjša in kvalitativna slabija, nasprotna moč pa silnejša!

Takov je izgled v bodočnost. Mi nismo krivi na tem, kajti kar je bilo v naši moči, vse smo storili, da odvrnemo nevarnost. Odgovarjajo naj torej drugi!

Iz Rojana nam pišejo: Včerajšnja vest o uvedanju italijanske propovedi v našo cerkev nas ni presenetila, kajti gosp. župnik je že minole nedelje naznanil to — zanj veselo vest. Tako vesel je bil g. župnik, kakor da bi hotel ves svet klicati na korajžo. Tako razvnet je bil, da niti ni mogel čakati z naznanilom te „vesele“ vesti, ampak kar med prepovedjo si je elajšal svoje italijansko čuteče srce. Menil je, da tudi za „Tržačane“ treba skrbeti v naši cerkvi. Apostrofiraj nas je: „Kaj hočete vi drugi Slovenci! Tudi za nemško prepoved bom skrbel, samo naučiti se moram poprej — nemškega jezika!“ Velečastiti g. župnik seveda ni mogel zapaziti v svojem radostnem razburjenju, kakov utis je napravila njegova vest na — župljane. Izvzemši par njegovih pripadnikov, katerih nismo nikdar videli v cerkvi do sedaj! Čudno se nam pa vendar zdi, da škofjski ordinarijat niti odgovoril ni na spomenico, ki mu jo je izročila deputacija pod vodstvom drž. poslanca Ivana viteza Nabergerja v imenu kacij 3000 duš; ali pa si moramo misliti, da je uprav uvedenje italijanske propovedi odgovor na našo spomenico. Žalosten odgovor.

Pametna beseda. Govoré o razmerah na Kranjskem in zlasti o popustljivosti, ki je zavladala na Kranjskem v narodnem pogledu, piše „Slov. list“:

„Obmejni Slovenci gledajo z nekim strahom v bodočnost. S kako zavestjo pa naj stopajo v boj za pravice slovenskega jezika, ako vidijo, da je slovensko središče v narodnem oziru tako popustljivo! Kranjsko bi jim moralo prednjačiti z izgledi narodne odločnosti ter jim tako podajati potrebnega poguma in moralne zaslombe, da ne odjenjajo v teški borbi za narodne težnje. Danes se ne morejo sklicevati na svoje brate na Kranjskem, kar zlasti opažamo pri primorskih Slovencih, katere si vsled nenaravnega položaja na Kranjskem le odtujujemo, a ne pritegujemo na-se. Kako neki bodo obmejni Slovenci gravitovali v Ljubljano, ako se tukaj goji taka zveza, zoper katero so se v smislu brezpogojne podvrženosti izrekli vsi rodoljubi in stari ustanovitelji slovenskega programa!“

To zgodovinsko resnico smo morali povedati in pojasniti sine ira et studio in menimo, da nam ni potreba naglašati, da so nas vodili pri tem blagi nameni. Nismo hoteli in ne bomo nikdar zmanjševali zaslug, ki si jih je v dolgem času pridobila narodna stranka v hudem boju za našo narodnost. Te zasluge so naše skupne zasluge in pridobitve, ki ostanejo kot svetla točka naše narodne zgodovine. A da ne odobravamo sedanjega položaja na Kranjskem, to izjaviti prisilila nas je skrb za bodočnost. Zagnimo torej ta list v knjigi naših preteklih dogodkov, zapečatimo ga za večne čase, stopimo v vrste svojih rojakov, do katerih nas srce in kri veže; čujmo še o pravem času glas naroda, ki nam, od vseh strani pritiskan in omaguječ kliče: Slovenci, složimo se, združimo se!

Imenovanji. Nj. Vel. cesar je imenoval kanonika in konsistorijalnega svetovalca stolnega kapitlja v Poreču, don Ivana Pesante-ja, stolnim dekanom, ter kanonika stolnega kapitlja v Pulju, don Emanuela Pacovich-a (Pakovič) kanonikom pri stolnem kapitlju v Poreču.

Za „Božičnico“ nadalje so darovali: Gosp. Edvard Legat iz Lipice 6 kron, g. a Ema Bartelj 6 kron, g. a M. Turk 4 krone, g. Ivo Kovačević 20 kron. Gosp. Janko Knaus iz Reke poslal 44 kron katere so darovali: g. Franc Prohaska 10 kron, g. Ed. Margreiter 10 kron, g. Mayländer 4 krone, g. Dušan Vilhar 4 krone, g. Bolé 4 krone, V. K. 2 kroni in Janko Knaus 10 kron. Vsem rodoljubnim darovalcem tisočera hvala.

I seveda! V zvezi se svojim poročilom o epidemiji legarja v Pulji objavlja „Reichswehr“ vest, ki utegne razburiti vso našo javnost. Po poročilih, prihajajočih iz Malega Lošinja, je neki grški parnik tjakaj zanesel črne kóze in da se je bati, da se ta bolezen zanese tudi v Pulj. Potem pa dostavlja „Reichswehr“: „Jako značilno je za vedenje italijanskih listov, ki so sedaj, ko treba nabaviti denarjev za asaniranje Pulja, kar hitro prišli do razkritja, da Pulj pripada državi, erarju, in da je obvezan le-tá, diti potrebne milijone. Ko pa država, ko Avstrija doprinese zopet žrtev za Pulj, potem prične irredenta rovat z nova, da

ozdravljeni Pulj reši iz „krempe“ avstrijskega orla“ in ga postavi „pod blage žarke zvezde italijanske!“ — Ali niso se vedeli tega „Reichswehr“ in nje zaplečniki? To je vedno tako, ne le v Pulju, ampak tudi v Trstu! Ko treba milijonov, ko treba žrtev, tedaj se hitro umakne irredenta in na pozorišče mora stopiti avstrijska država oziroma nje državljani, me katerimi je bajé tudi nekoliko Slovanov. Sicer pa je Trst „izključno italijansko mesto“, v katerem nimajo besede ni Slovani, ni avstrijska država. I seveda: da le država daje denarja, za „idejale“ skrbé gospóda sami! Tako postopanje sicer ne priča o noblesi in hvaležnosti, ali gospóda menijo, da je tako jako zdravo.

Samomor. Predvčerajšnjem so našli v nekem javnem stranišču v novem pristanišču 54letnega tramvajevega izvoščeka Ivana Meutza — mrtvega. Siromak si je bil zavdal s karbolno kislino. Siromaka je bil pred par leti udaril konj v prsi in od te dóbe je bil vedno bolehen. Takó je tudi poslednji čas bil kakih 14 dnij bolan doma. Ko je bil došel zopet v službo, prosil je, da naj bi mu odkazali z ozirom na njega bolehnost kako lagljo službo, a namesto tega — odpustili so ga na lion mesta iz službe! In siromak je služil pri tramvaju dolgih 20 let! To ravnanje z njim vzel si je siromak tolikanj k srcu, da se je usmrtil, ne da bi bil komu kaj omenil o svojem namenu. Ostavil je vdovo ter sina in hčer, oba že poročena.

Poskušen samomor. 36letni kovač Josip Ažman iz Milj so je hotel predvčerajšnjem ustreliti na šetalšču pri sv. Andreju, toda krogla udarila mu je v levo rano. Hudo ranjenega so prenesli v bolnišnico. Zdravniki se nadejajo, da vendar še ozdravi, ako se ne pojavijo kake komplikacije. — Ažman je bil v službi pri tehniškem zavodu pri sv. Roku. Bil je ločen od svoje žene in hotel se je baje ustreliti radi tega, ker je hrepenel po svoji ženi.

Andrej Škrl — ujet. Naši čitatelji se izvestno še spominjajo na strašno ljubovno žaloigro, ki se je dogodila dné 24. februarja na Vrdeli pri Trstu: desetnik vojaške godbe 97. pešpolka Andrej Škrl je umoril svojo ljubico in zatem hotel umoriti samega sebe, ranivši se hudo. Kakor znano, bil je Škrl obsojen na smrt, toda pomiloščen na 12letno ječo, a kakor smo sporočili svoječasno, ušel je na jako drzovit način iz vojaške bolnišnice v Trstu. In ni bilo več sledú po njem. Včerajšnji genoveški listi pa poročajo, da so policisti v Genovi prijeli Škrila, ko se je hotel vtihotapiti na parnik, ki je imel odploviti v Ameriko. S prva je Škrl izjavil, da je le vojaški begun avstrijskega pešpolka št. 97, pozneje pa, ko so opazili na njem še ne dobro zaceljene rane, priznal je izprašajočemu ga komisarju, da je umoril svojo ljubico in da je bil zaradi tega obsojen na 12 let prisilnega dela. Pred par meseci pa da je ušel in pred 10 dnevi da je došel v Genovo, od koder je hotel iti v Ameriko, da se reši velike bédle. — Italijanske oblasti izroče Škrila gotovo avstrijskim.

Jedno krono — za dva človeški življenji. Minolo soboto se je splasil konj na sprehajališču pri sv. Andreju. Konj je bil vprežen v eleganten voziček. V vozičku je sedel eleganten gospodič, za njim sluga v livreji. Ubogi gospodič nikakor ni mogel vzdržati splasene živali, a konj jo je udaril kar čez tru in stru proti morju. A baš v zadnjem trenutku vrgel se je konju nasproti neki ubogi, brezposelni trgovski pomočnik, ne brigaje se za to, da je stavil v nevarnost svoje lastno življenje. Ta nenavadni, pogumni naskok je osupnil splaseno žival tako, da se je ustavila. A gospodič, ki se je baš izognil smrti, hotel je prav po gospodski nagraditi svojega rešitelja. Pristopil je k njemu in mu dal — jedno krono! Vrlí siromak pa mu je vrgel borni denar ogorčeno pred noge, vskliknivši: „Ubog sem, a ne maram niti tega!“ Visokodušni gospodič pa je sel na voz, pognal konja in — izginol.

„Slovenska Matica“ je razposlala te dni nastopni poziv: Kozlerjev „Zemljevid slovenskih pokrajin“ je v zalogi „Slovenske Matice“ že pred nekaj leti popolnoma pošel. Povprašuje se pogostoma po njem, a Matica ga nima več na razpolaganje.

Odbor se je zatorej odločil, da Matica izdaj nov „Sten ki zemljevid slovenskih pokrajin“ s slovensko terminologijo v merilu 1—200.000 in na

štirih listih. Skupna velikost vseh štirih listov bi imela 146 cm. dolžine in 155 cm. širine. Zemljevid bi bil izdelan natanko tako, kakor generalna karta c. in kr. vojaškega zemljepisnega zavoda, in bi imel poleg praktične tudi znamenito znanstveno vrednost.

Po proračunu Hoeszlove trdke na Dunaju, s katero je Matica v dogovoru, bi stalo 3.000 izvodov novega „Stenskega zemljevida“ 6.000 gold. Če se pa naroči le 1.000 izvodov, stanejo 5.000 gld. in vsaki 100 izvodov, pozneje naročenih, 180 gold.

Cena je torej, če se že prvotno naroči večje število, neprimerno nižja in stane potem 1 izvod le 2 gld.

Odboru je do tega, da pridejo društveniki, ki se za to stvar zanimajo, do lepega, uporabnega in tudi v zemljepisnem oziru dovršenega zemljevida, ki bi jim izvrstno ustrezal na potovanju po slovenskih krajih, v šoli pri pouku, v uradu pri raznovrstnih poslih in doma pri branju slovenskih knjig; zakaj v njem bi bili vestno zabeleženi vsi kolikaj znameniti slovenski kraji po vseh slovenskih deželah, tako, da bi popolnoma nadomeščal jako razširjeno in priljubljeno nemško generalno karto.

Zatorej prosim odbor vse p. n. gospode poverjenike, naj blagovolijo s priloženo naročilno polo vsak v svojem okraju nabirati naročnike na „Stenski zemljevid slovenskih pokrajin“.

Naroči se lahko vsak Matičin društvenik ali nedruštvenik. Zlasti pa prosimo gg. poverjenike, naj na naročevanje povabijo tudi krajne šolske svete, društva in javne, zlasti občinske urade.

Naročilna pola naj se vrne odboru ob jednem z imenikom udov za prihodnje leto.

Odbor „Slovenske Matice“ se zanaša, da najde ta misel krepak odziv v vseh slovenskih krogih, in pričakuje prav ugodnega odgovora. Zakaj samo v tem primeru, če se oglasi zadostno število naročnikov, bi mogla izdati Matica nameravani „Stenski zemljevid“.

Kužne bolezni v tržaški občini. V tednu od 5. do 12. t. m. je bilo v področju tržaške mestne občine prijavljenih 32 slučajev dčvice (v prejšnjem tednu je bilo 23 slučajev), 14 sl. ošpic, 5 sl. legarjeve mrzlice, 3 sl. kôzic in 1 sl. škrlatice. — Umrlo je 7 oseb za ošpicami in 6 za dčvico.

Razprava proti mednarodnim tatovom. Včeraj je pričela pred porotnim sodiščem na Dunaju razprava proti znanim, zloglasnim mednarodnim lopovom. Obtoženi so: Dmitrij Papakosta, Perikles Affendakis, Matej Stalio in Glišo Pribojac, alias Ristič, alias Josipov, alias Simič. Jako obširni obtožni spis se obzira na 12 izvršenih nasilnih tatvin na Dunaju, v Gradcu in Pragi ter treh poskusenih nasilnih tatvin v Pragi in na Dunaju. Razprava bode trajala več dni. Zanimanje je izredno.

Vrnitev italijanskih ujetnikov. Dne 13. t. m. je dospel v Zeilo kurir majorja Nerazzinija, javljajoči, da je Nerazzini odšel dne 5. t. m., kakor že javljeno, iz Harrarja s 215 ujetniki, med kojimi je 7 častnikov. Nadeja se, da dospé sê svojo karavano dne 17. ali 18. v Zeilo.

Vapomena carju. Predsednik francoske republike, Faure, pripravlja lepo darilo za carsko dvojico rusko kakor spomin na njih obisk v Parizu. Pripravlja se namreč prekrasen album, v katerem bodo izvadki iz pesem, ki so bile deklamovane pred carsko dvojico. Te izvadke napišejo dotični avtorji. V tem albumu bodo tudi avtografi umetnikov, ki so igrali pred carsko dvojico.

Leta 1896. pogorela gledališča. V dčbi od 1. decembra 1895. do 1. decembra 1896. pogorelo je vsega 11 gledališč. In pri teh katastrofah prišlo je nekaj ljudij ob življenje. Mednarodna statistika o požarih v gledališnih prišteva leto 1896. najslabšim v tem pogledu. — Po noči od 4. na 5. decembra pogorelo je gledališče „Lyrique“ v Bukarešti popolnoma. Ponesrečil ni nihče. 28. decembra zvečer je pričelo goreti pred predstavo v gledališču „Frant-Stret“ v Baltimoru. Ljudstva se je polotila panika in v nastavi gnječi poginilo je 24 oseb. Dne 23. januarja t. l. pogorelo je leseno gledališče v Jekatarinoslavu. V ognju je poginilo 73 oseb. Po noči od 17. na 18. februarja t. l. pogorelo je narodno gledališče v Kijevu. Tu ni bilo žrtev, toda dve osebi sti poginili o požaru londonske „Cambridge-Halle“ in jedna o požaru gledališča v Ma-

niagu. — 23. marca t. l. zvečer, po predstavi, pogorelo je gledališče „Cervantes“ v Buenos-Ayersu. Ponesrečil ni nihče, ker je bilo gledališče prazno. — 7. aprila navstal je med predstavo ogenj v gledališču v Coutraiju. V nastavi paniki bilo je preko 50 oseb ranjenih ali pogazenih. — Dne 6. septembra, zjutraj, pogorela je ópera v Bentonu (severna Amerika). 11g asilcev zasulo in ubilo je padajoče zidovje, 32 je bilo ranjenih. — 18. septembra navstal je ogenj v rimskem gledališču „Constanzi“. V tem, ko je občinstvo odhajalo iz poslopja, pogasili so gasilci ogenj. — 30 septembra t. l. je navstal ogenj v gledališču „Palace-Variety“ v Aberdeenu (Škotska). Občinstva se je polotila strašna panika. V tem, ko je vse drlo brezobzirno proti izhodu, obležalo je po gnječi 10 oseb mrtvih, 40 pa jih je bilo hudo ranjenih.

Orjak. V mestu Lille na Franaoskem živi človek, visok 2 metra in 40 ctm. Ima k tej postavi primerno široka pleča, t. j.: širok je za dva moška, a star je še-le 19 let. Mladi orjak je vsak dan po šestkrat, in vsega užije po 15 kg. hrane na dan. To hrano je vendar treba zaliti s kakimi 4—5 litri vode. Rodom je iz Švice.

Prvi ženski „senator“. V severno ameriški državi Utah imajo tudi ženske volilno pravico. O poslednjih volitvah v senat bil je kandidatom republikanske stranke magr. Cannon, a kandidat, prav za prav kandidatinja demokratske stranke je bila njega lastna soproga. Umevno je, da so vse volilke glasovale za njo in tako je s pomočjo ženskih glasov gospa Cannon porazila svojega soproga celó na volilnem bojišču. Ubogi revež!

Mačka — rešiteljica življenja. Neka cvetličarka v Parizu se je te dni hotela usmrtiti z bok „nebrečne ljubezni“. Odločila je zastrupiti se z ogljenčevim kisljenikom, češ, to je najlepša smrt, ker človek lepo zaspi, ne da bi ga kaj bolelo ali tiščalo. Stavila si je torej posodo z žarečim ogljem v svojo spalnico, dobro zaprla okno in vrata ter legla v posteljo, pričakovala smrt. A po naključju je bila v isti sobi mačka. Ko je živali jelo primanjkevati sape, skakala je po stolih, omarijih ter prevrnila uro, steklenice, stole itd. Ta strašni ropot je privabil sosede, ki so ulomili vrata in našli dekle v nezavesti. A vendar je bilo še o pravem času, kajti zdravniku se je posrečilo obuditi jo z nova k življenju.

Blazna požigalka. Z Dunaja javljajo, da so na Ogerskem prijeli in zaprli neko dekle imenom Katarina Horvath, kateri je dokazano, da je najmanjkrat podložila ogenj, ki je vpepelil vsega 17 poslopij in škednjev, provzročivši okoli 60.000 gl. škode. Požigalka je priznala svoja hudodelstva, toda izgovarja se jednostavno, da jo goni neka tajna moč na požiganje in kadar se jo poloti ta tajni nagon, da se ne more upirati. Dekleta so izročili zdravnikom na opazovanje, kajti sodi se, da ni pri pravi pameti.

Najbogatejši in najpametnejši vladar v vsej Aziji in Evropi (?), velé, da je novi perzijski šah. On da jako dobro pozna vse vstočne jezike. On je jako dober interpretator korana, in petkrat na dan da se umiva in moli. Še nikdar ni poskusil kapljice vina, dočim zna, da ga Perzijci pijejo jako radi. Novi šah je velik filozof, izvrsten astronom in pesnik ter spada med najizborniške značaje, ki so kedaj sedeli na prestolu.

Roparski napad v mestu. Kmet Josip Šusteršič iz Komna je šel sinoči okoli 8. ure po ulici Caserma v Trstu. Nesel je steklenico žganja, vrednega 2 gld. 30 nč. Hkrati je pristopilo k njemu 5 možkih, ki so zahtevali, da jim izroči steklenico. Ker Šusteršič ni hotel storiti tega, zgrabil ga je jeden napadalec za rame, drugi za roke in tretji mu je vzel steklenico. Na to je pobegnili vseh pet. Na kričanje napadenega prihitela sta dva stražarja, ki sta jo udarila za beguni, toda nista jih zasledila.

Vseučiliščni profesor — slepar. Profesor nacionalne ekonomije na vseučilišču v Genfu, Jacquemont, prevaril je kantonalno banko za 420.000 frankov in pobegnil. Svoje sleparstvo je izvel ponaredivši na menjicah podpise svojih bogatih rojakov. Oblasti so izdale teralnico za njim.

Najnovejše vesti.

Dunaj 15. Ruski poslanik Nelidov je odpotoval sinoči v Carjigrad.

Budimpešta 15. Zbornica je nadaljevala adresno razpravo. Ministerski predsednik Banffy je rekel, da je vlada odgovorna za vsako besedo prestelnega govora. V interesu Avstro-Ogerske da je, da ima Ogerska trdno pozicijo v Evropi. Temu je najzanesljiveja podlaga pogodba od leta 1867. Washington 15. Vest, da je bil vodja ustašev na Kubi, Macco, umorjen vsled izdajstva, je vzbudila tu veliko razburjenje. Senator Call je predložil v senatu jako ostrih predlogov proti Španjski.

Trgovinske brzojavke in vesti.
Budimpešta. Pšenica na jesen — — — — — za spomlad 1896 8.15 do 8.16 Oves za spomlad 5.91—5.93. Rž za spomlad 6.81—6.83. Koruza za maj-juni 1897. 3.93-3.94
Pšenica nova od 78 kil. f. 8.25—8.30 od 79 kil. 8.35—8.40. od 80 kil. f. 8.45—8.50 od 81. kil. f. 8.50 8.55, od 82 kil. for. 8.65 8.70. Jaccen 6.10—8.10—8.15—6.10.
Pšenica: Slabe ponudbe in omejeno povpraševanje. Prodaja 12000 met. stot., 2½ nč. dražje. Vreme: milo.
Praga. Neravninasti sladkor for. 11.90, november-december 11.92 malo boljše.
Praga. Centrifugal novi, postavljiva v Trst s carino vred odpošiljavec precej f. 33.50 33.75 Concause 34.50—34.75 Centrifugal 34.50—34.75. V glavah sodin 37.50—38.50.
Havre. Kava Santos good average za december 60.50 za april 61.15. stalno.
Hamburg. Santos good average za december 50.25 za mare 1897. f. 50.75, za september 52.—. mirno.

Dunajska borza 15. decembra 1896

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.35	101.30
„ „ v srebru	101.35	101.30
Avstrijska rentna v slatu	122.90	122.75
„ „ v kronah	100.80	100.75
Kreditne akcije	372.40	372.50
London 10 Lat.	120.—	120.05
Napoleoni	9.54½	9.54½
20 mark	11.78	11.78
100 ital. fr.	45.45	45.40

ŽELEZNIŠKI VOZNI RED.

a) Državna železnica. (Postaja pri sv. Andreju)

Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:
6.30 predp. v Herculje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.35 „ v Herculje, Rovinj, Pulj, Divačo in na Dunaj
4.40 popol. v Herculje, Divačo, Dunaj Pulj in Rovinj.
7.30 „ v Herculje (in od Herculje brzovlak v Pulj, Divačo, na Dunaj, v Beljak.)
Lokalni vlak ob praznikih

2.20 popol. v Divačo.
DOHOD:
8.05 predp. iz Ljubljane, Divače, Herculj.
9.50 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Herculj, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Beljaka Ljubljane.
Lokalni vlak ob praznikih:
8.35 popol. iz Divače.

Borzni trg št. 14
Sedanja razstava:
Jako interesantno
potovanje preko
Monakovo Bavar-
ske. Najnoveje iz-
loženo prvič.
Ustopenina
20 novč. otroci
10 nov.

Narodnjakinje!

Dovoljujem si Vas opozoriti na svoje veliko skladišče oglja, drv, premoga in koks v ulici S. Zaccaria šte. 1 (mej ulicama Chiozza in farneto).

Ker izdelujem od navedenih predmetov nekatere na lasno režijo, nekatere pa sem si nabavil pod najugodnejšimi okolnostmi, prepričan sem, da vas zamorem v vsakem obziru zadovoljiti.

Jamčim za točno postrežbo in poštene vago ter se priporočam z vso

udanostjo
Yekoslav Grebenc.

Riunione Adriatica di Sicurtà
24—2 v Trstu.
Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892
Glavnica društva gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje „ 13.326 346.98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju „ 1.632.248.22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 49.465.07
Rezerva na razpolaganje „ 500.000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kursov, bilanca (A) „ 333.822.42
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kursov, bilanca (B) „ 243.331.83
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 500.000—
Občna rezerva dobičkov „ 1.187.164.86
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši).